

Peilbesluit Cromstrijen-Oost (P-4.2 en P-4.3)

*Besluit Dijkgraaf en Heemraden vaststelling ontwerp
peilbesluit (voor inspraakfase),
d.d. 18 november 2014, nr. B1403353*

*Besluit Dijkgraaf en Heemraden doorgeleiden
peilbesluit naar Verenigde Vergadering (na
inspraakfase),
d.d. 14 april 2015, nr. B1500121*

*Besluit Verenigde Vergadering vaststelling peilbesluit,
d.d. 21 mei 2015, nr. B1500140*

waterschap
**Hollandse
Delta**

10 juni 2015

Peilbesluit Cromstrijen-Oost

COLOFON

UITGAVE

Waterschap Hollandse Delta
Postbus 4103
2988 DC Ridderkerk

OPDRACHTGEVER

waterschap Hollandse Delta
afdeling Plannen en Regie
team Ruimte & Infra
dhr. ing I.J. Dekker

UITGEVOERD DOOR

Eindredactie: M. Brouwer
Projectnummer: 1030000
Vorige versie: -
Huidige Versie: Peilbesluit versie 1.0
Datum: 10 juni 2015

Inhoud

1 Inleiding	4
1.1 Algemeen	4
1.2 Leeswijzer	5
2. Gebiedsbeschrijving	6
2.1 Begrenzing	6
2.2 Grondgebruik	6
2.3 Relevante gebiedskenmerken	7
2.4 Ruimtelijke ontwikkelingen	7
2.5 KRW opgaven	7
2.6 Waterstaatkundige ontwikkelingen	7
3 Watersysteem	8
3.1 Peilen en peilbeheer	8
3.2 Vigerend- en praktijkpeil	9
3.3 Peilafwijkingen	9
3.4 Bemaling	9
3.5 Aandachtspunten en wensen	10
4 Afweging	11
4.2 Afwegingskader	11
5 Peilvoorstel	12
Literatuur	13
Bijlagen	14
Bijlage 1: Waterstaatkundige kaart vigerend (oud)	
Bijlage 2: Geraadpleegde organisaties en personen	
Bijlage 3: Waterstaatkundige kaart praktijk	
Bijlage 4: Waterstaatkundige kaart nieuw	
Bijlage 5: Hoogtekaart maaiveld	
Bijlage 6: Hoogtekaart drooglegging	
Bijlage 7: Terminologie en definities	

1 Inleiding

1.1 Algemeen

Beheer

Het gebied van Hollandse Delta is verdeeld in bemalingsgebieden. Bemalingsgebieden bestaan veelal uit meerdere peilgebieden. Voor elk peilgebied legt Hollandse Delta het waterpeil vast in een peilbesluit. Een peilbesluit omvat één of meerdere bemalingsgebieden. Bij peilbesluiten gaat het om het vastleggen van operationele besluiten aangaande de regeling van de waterbeheersing per peilgebied en waarbij sprake is van afstemming van verschillende functiebelangen. Te denken valt aan grondgebruik (akkerbouw, veeteelt, glastuinbouw, natuur, recreatie), bescherming van gebouwen, wegen en waterstaatswerken, waterkwaliteit, etc. Bij het vaststellen van een peilbesluit dient de waterbeheerder dus met tegengestelde belangen rekening te houden. Een peilbesluit geeft rechtszekerheid en duidelijkheid aan belanghebbenden met betrekking tot het handhaven van het peil in de watergangen. Het waterschap heeft de taak om peilbesluiten in het beheersgebied actueel te houden en een inspanningsverplichting om het peilbeheer conform het peilbesluit uit te voeren. Peilbesluiten worden eens per tien jaar herzien en blijven van kracht zolang er geen ruimtelijke- of functionele redenen zijn voor actualisatie.

Beleid en juridisch kader

Op peilbesluiten zijn de Waterwet, de Algemene wet bestuursrecht en de Waterverordening van de Provincie Zuid-Holland van toepassing. Op grond van artikel 5.2 van de Waterwet is een beheerder verplicht voor daartoe aan te wijzen oppervlaktewater- of grondwaterlichamen onder zijn beheer een of meer peilbesluiten vast te stellen. Bij provinciale verordening zijn nadere regels gesteld (titel 4.2) met betrekking tot peilbesluiten.

De Nota Peilbesluiten (2013) van Hollandse Delta is het beleidskader waarin uiteengezet wordt op welke uniforme wijze peilbesluiten worden opgesteld en aan welke voorwaarden moet worden voldaan om tot een peilbesluit te komen.

Omdat peilbesluiten worden voorbereid met toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht staat tegen het besluit tot vaststelling van een peilbesluit rechtstreeks beroep open bij de rechtbank.

Toelichting

Volledige herziening van peilbesluiten doorloopt normaliter een procedure waarbij de besluitvorming tot stand komt op basis van inventarisatie, onderzoek, ontwikkelingen, afwijkingen en afwegingen. Hierbij wordt een methode toegepast waarbij het Gewenste Gronden Oppervlaktewater Regime (GGOR) van het gehele bemalingsgebied opnieuw tegen het licht wordt gehouden. Volledige herziening van een peilbesluit doorloopt daarmee een lange voorbereidings- en afhandelingstermijn.

Omdat het onderhavige peilbesluit in de huidige situatie nog volstaat en er op termijn wel ontwikkelingen worden verwacht, is ervoor gekozen om dit peilbesluit 'conserverend' te herzien tot het moment dat zich wél functionele- of ruimtelijke ontwikkelingen voordoen die van invloed zijn op het grond- en oppervlaktewaterregime. Het volgen van een uitgebreide procedure is dan gezien de benodigde tijd niet wenselijk als duidelijk is dat dit vanwege de nieuwe ontwikkelingen of een gewijzigde situatie door de tijd zal worden achterhaald. Het peilbesluit wordt daarom 'conserverend' herzien wat inhoudt dat de bestaande peilen opnieuw worden vastgesteld.

Oude peilbesluit

Op 10 juni 1999 is door de Verenigde Vergadering (VV) van waterschap de Groote Waard het Peilbesluit 'Cromstrijen' vastgesteld. Tijdens deze vaststelling heeft de VV echter geen goedkeuring toegekend aan peilgebied P-4.1 vanwege een ingebracht bezwaar door een ingeland. Bij de vaststelling van het peilbesluit is daarom alleen goedkeuring verleend aan de peilgebieden P-4.2 en P-4.3. Ter onderscheiding is nadien het peilbesluit benoemd als 'Oud' (P-4.1) en 'Nieuw' (P-4.2 en P-4.3). Vanwege het verstrijken van de herzieningstermijn is een herziening van peilbesluit Cromstrijen nodig. Omdat goedkeuring voor het bemalingsgebied Cromstrijen slechts deels is toegekend, is vanwege de herziening een knip gemaakt tussen de peilgebieden P-4.1 (oud) en P-4.2/P-4.3 (nieuw). Onder de nieuwe benaming 'Cromstrijen-West' (P-4.1) en 'Cromstrijen-Oost' (P-4.2 en P-4.3) heeft een 'conserverende' herziening plaatsgevonden.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een korte beschrijving gegeven van het gebied en worden (verwachte) ontwikkelingen geschetst. Hoofdstuk 3 bevat een beschrijving van het watersysteem in relatie tot peilbeheer. In hoofdstuk 4 wordt afgewogen welke peilen het beste kunnen worden vastgesteld. Het hieruit volgende peilvoorstel staat in hoofdstuk 5.

2. Gebiedsbeschrijving

2.1 Begrenzing

Het bemalingsgebied 'Cromstrijen-Oost' (oppervlakte ca. 1986 ha) valt merendeels binnen de gemeente Cromstrijen en voor een klein deel binnen de gemeente Strijen. Het bemalingsgebied bevat twee peilgebieden, een hoogwatersloot en een aantal afwijkende peilgebieden. In onderstaande figuur is het bemalingsgebied 'Cromstrijen-Oost' (zwarte lijn) en de gemeentegrens (rode lijn) aangegeven.

figuur 1: Topografie 'Cromstrijen-Oost'.

2.2 Grondgebruik

Een overzicht van de huidige functies in het bemalingsgebied 'Cromstrijen-Oost' is weergegeven in tabel 1. Het gebied is voor het merendeel in gebruik als agrarisch gebied.

tabel 1: Overzicht grondgebruik (TOP10 en LGN6-gewassen) Cromstrijen.

Grondgebruik	Oppervlakte [ha]	Percentage [%]
Akkerbouw	1431	72,1
Bebouwde kom	153	7,7
Boomgaard	1	0,0
Bos	6	0,3
Fruïtkwekerij	40	2,0
Kassen	7	0,4
Natuur	68	3,4
Overig	181	9,1
Verharding	42	2,1
Grasland	57	2,9
Totaal	1986	100

2.3 Relevante gebiedskenmerken

Bodemdaling, maaiveldhoogte en drooglegging

Gezien de langdurige en stabiele agrarische gebruiksfunctie van de polder is het aannemelijk dat er met betrekking tot het aspect bodemdaling/maaiveldhoogte een autonome zetting van de ondergrond plaatsvindt. In relatie tot de gemiddelde drooglegging is er dan ook geen aanleiding om peilaanpassingen door te voeren.

2.4 Ruimtelijke ontwikkelingen

Binnen het bemalingsgebied 'Cromstrijen-Oost' hebben zich ruimtelijke ontwikkelingen voorgedaan in het oostelijk deel van de kern Numansdorp. In dit gebied heeft stadsuitbreiding plaatsgevonden waarbij in de openbare ruimte stedelijk water is aangelegd in de vorm van singels, sloten en waterpartijen. Deze watersystemen kennen een eigen peilniveau welke afwijken van het peil in de aangrenzende polder.

Ten noorden van de kern Numansdorp bevindt zich het bedrijventerrein rond de Middelsluisdijk en de Rijksstraatweg. In noordelijke richting vindt daar verdere uitbreiding plaats (de Proeftuin). Ten behoeve van deze uitbreiding is in dit plan extra water voorzien.

2.5 KRW opgaven

De Schuringse Haven is aangemerkt als waterlichaam op grond van de Kaderrichtlijn Water. Ten behoeve van deze Europese richtlijn heeft het waterschap een verplichting ten aanzien van de verbetering van de waterkwaliteit. Daartoe zijn plannen in voorbereiding om langs de oevers van de Schuringse Haven maatregelen uit te voeren ter verbetering van de waterkwaliteit.

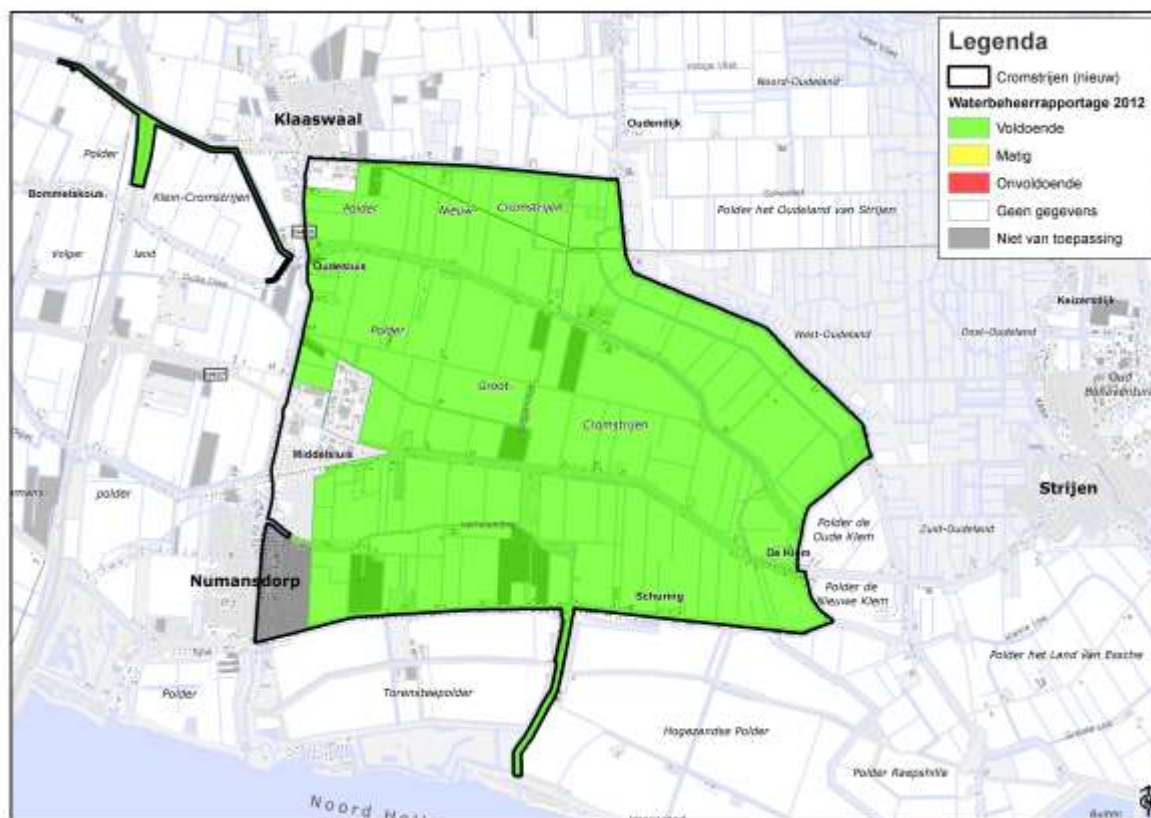
2.6 Waterstaatkundige ontwikkelingen

Naar aanleiding van het optimaliseren van de waterhuishouding van de bemalingsgebieden Cromstrijen, Torensteepolder en Hoogezandsepolder is enkele jaren geleden het plan opgevat om de totale afvoer van deze drie bemalingsgebieden samen te voegen. Hiertoe zou gemaal Cromstrijen gerenoveerd moeten worden en een capaciteitsverhoging moeten ondergaan om het debiet van de gemalen Torensteepolder en Hoogezandsepolder over te kunnen nemen. Wegens te hoge investeringskosten is echter besloten om gemaal Cromstrijen zodanig aan te pakken dat de bemaling van het bemalingsgebied Cromstrijen verbetert en tevens de taak van gemaal Hoogezandsepolder kan worden overgenomen.

3 Watersysteem

3.1 Peilen en peilbeheer

In het bemalingsgebied 'Cromstrijen-Oost' vindt op een aantal locaties in de peilgebieden automatische peilregistratie plaats. Middels deze peilregistraties wordt periodiek getoetst of het peilbeheer wordt uitgevoerd conform de vastgestelde peilbesluiten. Hierover wordt gerapporteerd in de zogeheten Peilindicator. Voor deze analyse is gekeken naar de laatst vastgestelde Peilindicator (2012). In onderstaande figuur 2 is het resultaat van de toetsing weergegeven.

figuur 2: Peilindicator

Beoordeling	Criterium
voldoende	0 - 1 week afwijking > beheermarge
matig	2 - 4 weken afwijking > beheermarge
onvoldoende	>4 weken afwijking > beheermarge
Niet van toepassing	betreft stedelijk gebied zonder oppervlaktewater
Geen gegevens (stedelijk gebied)	onvoldoende gegevens voor beoordeling

3.2 Vigerend- en praktijkpeil

Het bemalingsgebied 'Cromstrijen-Oost' is opgesplitst in twee peilgebieden en een zg. hoogwatersloot. In onderstaande tabel zijn de vigerende- en praktijkpeilen weergegeven van het bemalingsgebied 'Cromstrijen-Oost'.

tabel 2a: Overzicht vigerend en praktijk peil agrarische peilgebieden.

Peilgebied Polder Cromstrijen	Vigerend peil [m NAP]	Praktijk peil [m NAP]	Afwatering via	Peilschaal nr.
P-4.2	Zomerpeil -1,55m Winterpeil -1,75m	Zomerpeil -1,55m Winterpeil -1,75m	Gemaal Cromstrijen	
P-4.3	Zomerpeil -1,80m Winterpeil -2,00m	Zomerpeil -1,80m Winterpeil -2,00m	Gemaal Kloostersweg	10064PS (hoog) 11304PS (laag)

Tabel 2b: Overzicht vigerend- en praktijkpeil Hoogwatersloot.

Peilgebied	Vigerend peil [m NAP]	Praktijk peil [m NAP]	Locatie
P-4H1	Zomerpeil -1,05m Winterpeil -1,20m	Zomerpeil -1,05m Winterpeil -1,20m	A29/Oud-Cromstrijensedijk/Schenkeldijk

3.3 Peilafwijkingen

Het bemalingsgebied 'Cromstrijen-Oost' kent een aantal peilafwijkingen in de vorm van op- of onderbemalingen. Voor het vaststellen van dit peilbesluit zijn deze peilafwijkingen beoordeeld en meegenomen. De peilafwijkingen zijn (al dan niet fictief) met vergunning toegelaten. Vanwege de aanleg van waterpartijen in de uitbreiding van Numansdorp (noordoost kwadrant) is een nieuw opmalingsgebied (HW-P-4AP05) gerealiseerd (Gen. Stafsingel).

Tabel 2c: Overzicht afwijkende peilen (op- en onderbemalingen).

Peilafwijking	Afwijkend peil [m NAP]	Oppervlak perceel [in ha]	Ruimtelijke Functie
HW-4AP02	-1,25m	3,2	Particulier perceel Middelsluisdijk (privé opmaling)
HW-4AP03	-1,95m	23	Akkerbouw percelen (T29774 als laagwatersloot)
HW-4AP04	-1,85m	10,9	Akkerbouw percelen (T06871 als laagwatersloot)
HW-4AP05	+0,40m		Nieuwe wijk met waterpartij in peilgebied P-4ST-8

Binnen de kern Numansdorp oost bevinden zich een aantal waterpartijen en singels met een peilafwijking. Deze peilafwijkingen zijn alle in beheer bij de gemeente Cromstrijen. Verder kent het stedelijk gebied in de oude kern ten oosten van de Vliet geen oppervlaktewater.

Tabel 2d: Overzicht afwijkende peilen stedelijk gebied (Numansdorp-Oost).

HW-P-4ST-8	-1,00m		Betreft stedelijke watergangen in Numansdorp (N-O) in beheer bij de gemeente.
HW-P-4ST-11	n.v.t.		Stedelijk gebied zonder oppervlaktewater. Aanwezige vijverpartij voert HWA af via een overstort drempel naar het Verloren Diep (P-4.2)

3.4 Bemaling

De peilgebieden Cromstrijen-West (P-4.1) en Cromstrijen-Oost (P-4.2) voeren beiden af naar de Schuringse Haven welke is gelegen tussen de polders Torenstee en Hoogezand. Via het gemaal Cromstrijen wordt het 'overtollige' polderwater uitgeslagen op het Hollands Diep. Het poldergemaal heeft momenteel een capaciteit van maximaal 400m³.min⁻¹ (twee pompen van elk 200m³.min⁻¹). Gemaal Cromstrijen staat op de nominatie om bouwkundig- en mechanisch te worden gerenoveerd.

Het peilgebied P-4.3 in het oostelijk deel van het bemalingsgebied 'Cromstrijen-Oost' voert af via het gemaal Kloostersweg met een maximale capaciteit van 40m³.min⁻¹ op peilgebied P-4.2.

3.5 Aandachtspunten en wensen

In de inventarisatiefase zijn aandachtspunten en wensen uit het bestaande watersysteem naar voren gekomen. De punten zijn geïnventariseerd uit vooroverleg.

tabel 3: Aandachtspunten en wensen per peilgebied

Peilgebied	aandachtspunt/wens	Thema
HW-P-4ST-11	Stedelijk peilgebied zonder oppervlaktewater. Advies om dit peilvak op te heffen en te integreren in peilgebied HW-P-4.2	Opheffen peilgebied P-4ST-11
HW-P-4ST-08	Stedelijk gebied met sloten en singels welke een aparte opmaling hebben. Advies om deze als afwijkend peilgebied te benoemen.	Opheffen als peilgebied P-4ST-08 en benoemen als afwijkend peilgebied HW-4.AP08

4 Afweging

4.1 Peilbesluit 1999

Tijdens de besluitvormingsfase van het peilbesluit Cromstrijen in 1999, is door de Verenigde Vergadering (VV) van het voormalige waterschap de Grootte Waard geen goedkeuring verleend aan het peilgebied P-4.1. Een en ander vanwege een ingebracht bezwaar van een ingeland. Als reden om goedkeuring te onthouden is destijds door de VV aangegeven dat het verzoek tot peilwijziging door bezwaarde onvoldoende was onderzocht en in het Peilbesluit niet voldoende was onderbouwd. Om toch tot gedeeltelijke vaststelling van het peilbesluit Cromstrijen te komen is daarom destijds het peilgebied P-4.1 (Peilgebied 1) buiten beschouwing gelaten en niet vastgesteld. Na de vaststelling van het peilbesluit is het bemalingsgebied Cromstrijen vastgesteld met uitzondering van Peilgebied 1. Nadien zijn ter onderscheiding de benamingen Cromstrijen-Nieuw (P-4.2 en P-4.3) en Cromstrijen-Oud (P-4.1) aangehouden. Vanwege de herziening van dit peilbesluit is gekozen voor de benaming Cromstrijen-Oost (P-4.2 en P-4.3) en Cromstrijen-West (P-4.1).

4.2 Afwegingskader

Voor de peilgebieden P-4.2, P-4.3 en P-4H1 is als begrenzing de actuele praktijksituatie aangehouden zoals deze zich momenteel voordoet. Binnen het bemalingsgebied P-4.2 heeft zich sinds de vaststelling in 1999 een aantal ruimtelijke ontwikkelingen voorgedaan in het noordoostelijk deel van de kern Numansdorp. In dit gebied heeft stadsuitbreiding plaatsgevonden met oppervlaktewater in de vorm van singels, sloten en waterpartijen. Een aantal watergangen kent een peilniveau van NAP -1,00m binnen het (stedelijk)peilgebied HW-P-4ST-04. Daarnaast bevindt zich binnen het gebied nog een afwijkend peilvak (HW-P-4AP05) met waterpartijen op een niveau van NAP +0,40m. De watersystemen in dit stedelijk gebied worden beheerd door de gemeente en zijn (al dan niet fictief) met vergunning toegelaten. Deze praktijksituatie wordt nu vastgelegd in dit peilbesluit. De (oude) kern van Numansdorp (zuidoost kwadrant) kent geen 'eigen' oppervlaktewater. De aanwezige waterpartij is middels lange duikers verbonden met het Verloren Diep en moet worden beschouwd als onderdeel van peilgebied P-4.2. In het buitengebied met de overwegend agrarische functies hebben zich geen (noemenswaardige) veranderingen voorgedaan die van invloed zijn geweest op de waterhuishouding.

5 Peilvoorstel

Omdat de vast te stellen peilen niet afwijken van de thans vigerende cq. gehandhaafde praktijkpeilen, wordt voorgesteld om de huidige situatie opnieuw vast te stellen. Op grond hiervan zijn er geen mutaties te verwachten in de zetting van gebouwen, kunstwerken, dijken en wegen. Ook de (geo)hydrologische situatie met betrekking tot kwel, natuur en waterkwaliteit zal daardoor niet wijzigen ten opzichte van de bestaande situatie.

Voor het peilgebied HW-P-4ST-11 geldt het advies om dit op te heffen omdat het stedelijk gebied betreft zonder 'eigen' oppervlaktewater. De aanwezige waterpartij wordt gevoed vanuit het HWA riool en voert af middels lange duikers naar het Verloren Diep. De vijver wordt beheerd door de gemeente op een peil van circa NAP -1,25m.

Voor het peilgebied HW-P-4ST-8 is geadviseerd om de watergangen en singels als afwijkend peilgebied te benoemen onder het nieuwe nummer HW-P-4AP06. Het betreft nieuw stedelijk gebied met sloten en watergangen op een afwijkend peil (-1,00m) met eigen bemaling.

Voor een overzicht van de voorgestelde peilen van bemalingsgebied Cromstrijen-Oost wordt verwezen naar onderstaande tabellen.

Tabel 4a: Voorgestelde peilen agrarische peilgebieden.

Peilgebied Polder Cromstrijen	Peil [m NAP]
P-4.2	Zomerpeil -1,55m Winterpeil -1,75m
P-4.3	Zomerpeil -1,80m Winterpeil -2,00m

Tabel 4b: Voorgestelde (afwijkende) peilen.

Peilafwijking	Peil [m NAP]
HW-4.AP02	-1,25m
HW-4.AP03	-1,95m
HW-4.AP04	-1,85m
HW-4.AP05	+0,40m
HW-4.AP06	-1,00m
HW-4.AP07	-1,25m

Tabel 4c: Voorgestelde opheffing peilgebieden (stedelijk gebied Numansdorp-Oost).

HW-P-4ST-8	Als afwijkend peilgebied HW-4.AP08 benoemen (peil -1,00m)
HW-P-4ST-11	Kan vervallen

Literatuur

Waterschap Hollandse Delta, *nota Peilbesluiten*, 2013

Provincie Zuid-Holland, *Provinciale structuurvisie, Visie op Zuid-Holland*, 2011

Provincie Zuid-Holland, *Provinciaal Waterplan Zuid-Holland 2010-2015*, 2009

Provincie Zuid-Holland, *Waterverordening Zuid-Holland*, 2009

Waterschap Hollandse Delta, *Waterbeheerplan 2009-2015*, 2009

Ministerie van V&W, *Nationaal Waterplan, 2009-2015*

Ministerie van Justitie, *Waterwet, 2009*

Waterschap de Grootte Waard, *Vigerend peilbesluit juni 1999*

Bijlagen

1. Waterstaatkundige kaart Vigerend (oud)
2. Geraadpleegde organisaties en personen
3. Waterstaatkundige kaart Praktijk
4. Waterstaatkundige kaart Nieuw
5. Hoogtekaart Maaiveld
6. Hoogtekaart Drooglegging
7. Terminologie en definities

Bijlage 1

Waterstaatkundige kaart Vigerend (oud)

Bijlage 2

Geraadpleegde organisaties en personen

Met de volgende overheden en instanties is in voorbereiding op deze gebiedsanalyse overleg gevoerd met:

Gemeente Cromstrijen;

Tevens zijn de stukken ter beoordeling gezonden aan:

Provincie Zuid-Holland;

Hoeksche Waards Landschap;

LTO Noord, afdeling Hoeksche Waard;

Zuid-Hollands Landschap;

Bijlage 3

Waterstaatkundige kaart Praktijk

Bijlage 4

Waterstaatkundige kaart Nieuw

Bijlage 5

Hoogtekaart maaiveld

Bijlage 6

Hoogtekaart drooglegging

Bijlage 7

Terminologie en definities

In de volgende lijst zijn de omschrijvingen van de meest voorkomende termen, die gebruikt worden in het opstellen van peilbesluiten, weergegeven. De definities zijn soms omschreven voor specifiek het waterschap Hollandse Delta.

tabel 5: Termen en definities.

Term	Definitie
beheersgebied	De begrenzing van het gebied waarover waterschap Hollandse Delta zorg draagt voor het waterkwantiteits- en waterkwaliteitsbeheer.
bemalingsgebied	Een gebied waaruit het overtollige water door middel van een gemaal wordt verwijderd.
drooglegging	Het verschil tussen maaiveldhoogte en oppervlaktewaterpeil.
duiker	Een veelal betonnen koker door een dijk, uitpad of onder een weg, die twee watergangen met elkaar verbindt
dynamisch peilbeheer	Bij deze wijze van peilbeheer wordt geanticipeerd op de weersomstandigheden. Voorziet men een lange periode van neerslag dan wordt het peil tijdelijk verlaagd om de neerslag te kunnen opvangen (voormalen). In warme perioden worden peiloverschrijdingen niet direct uitgemalen.
flexibel peilbeheer	Hierbij kan, om gedurende verschillende periodes een bepaald doel te dienen, in zowel negatieve als positieve zin van de vastgestelde zomer- en/of winterpeilen worden afgeweken. Wel wordt voor dit flexibel peilbeheer een minimum, maximum en eventueel een streefpeil voorzien van een toelichting vastgelegd in een peilbesluit.
gemaal	Een pompstation dat water in of uit een gebied pompt. Een afvoergemaal pompt het water het gebied uit, een inlaatgemaal pompt het water het gebied in.
GHG	De gemiddeld hoogste grondwaterstand in een grondwatertrap.
GLG	De gemiddeld laagste grondwaterstand in een grondwatertrap.
grondwater	Dit is het water beneden de grondwaterspiegel. De grond onder deze grondwaterspiegel is volledig verzadigd.
grondwaterspiegel	Dit is het (freatisch) vlak of zone in de ondergrond waarbij alle grondporiën met water gevuld zijn.
grondwatertrap	Het grondwater fluctueert gedurende de seizoenen. Deze fluctuaties in het grondwater worden in de zogenaamde grondwatertrappen ingedeeld. Een grondwatertrap geeft aan binnen welke marges de grondwaterstand zich beweegt, de zogenaamde GHG en GLG waarden.
HELP-tabellen	Een tabel om de relatie tussen waterhuishouding en landbouwkundige bedrijfsvoering en opbrengsten te kwantificeren.
hoogwatersloot	Een waterloop, of een gedeelte van een waterloop, die structureel of bij een calamiteit op een hoger oppervlaktewaterpeil gezet wordt.
inzijging	(Grond)water dat door een lage druk (stijghoogte) in de ondergrond naar elders wegstroomt.
kunstwerk	Een civieltechnisch werk of installatie in en rond het water of een waterkering ten behoeve van waterkwantiteit- en/of waterkeringsbeheer, niet bestaande uit grond, zand of klei. Bijvoorbeeld een stuw, gemaal, sluis of duiker.
kwel	(Grond)water dat onder druk (stijghoogte) naar boven gedrukt wordt. Vaak is kwelwater ijzerhoudend en kalkrijk. De voedselrijkdom van kwelwater kan sterk verschillen.
maaiveld	Bovenkant of oppervlak van het natuurlijk of aangelegd terrein.
onderbemaling	Een gebied binnen een peilgebied waar een lager afwijkend oppervlaktewaterpeil wordt gehanteerd. Deze afwijking van het oppervlaktewaterpeil is vergunningplichtig.
ontwateringsdiepte	Het verschil tussen maaiveld en de grondwaterstand ter plaatse.
opmaling	Een gebied binnen een peilgebied waar een hoger afwijkend oppervlaktewaterpeil wordt gehanteerd. Deze afwijking van het oppervlaktewaterpeil is vergunningplichtig.
peiladvies	
peilafweging	
peilafwijking	Een gebied binnen een peilgebied waar een lager of hoger afwijkend oppervlaktewaterpeil wordt gehanteerd. Deze afwijking van het oppervlaktewaterpeil is vergunningplichtig.
peilbeheer	Handhaven van het gewenste oppervlaktewaterniveau
peilbesluit	Een besluit van de waterkwantiteitsbeheerder, waarbij het te handhaven

Term	Definitie
	oppervlaktewaterpeil wordt vastgelegd en waarin de betrokken belangen integraal zijn afgewogen.
peilbuis	Algemene term voor een buis of soortgelijke constructie met een kleine diameter, waarin de grondwaterstanden c.q. stijghoogte kan worden gemeten.
peilgebied	Een gebied waarin één streefpeil of een zomer- en winterpeil, zoals vastgesteld in het desbetreffende peilbesluit, vergunning of ontheffing, worden nagestreefd.
peilschaal	Een vastzittende verticale liniaal met daarop weergegeven hoogtewaarden ten opzichte van NAP. Hiermee is het waterpeil ten opzichte van NAP van de peilschaal af te lezen. Peilschalen worden vaak gemonteerd aan stuw en gemalen.
stijghoogte	Een maat voor de druk die kwel of inzijging veroorzaakt.
stuw	Een vast of beweegbare constructie in een watergang die dient om de waterstand bovenstrooms van de constructie te regelen.
stuwende duiker	Een veelal in verhang liggende betonnen koker door een gronddam die bovenstrooms met de binnenonderkant op het vastgestelde maximale waterpeil is gelegd.
vigerend	Zoals vastgesteld in het peilbesluit.
waternood instrumentarium	Een door Arcadis en Alterra ontwikkelde, met elkaar samenhangende set van GIS-applicaties, spreadsheets-/database-applicaties en tekst documenten teneinde het oppervlaktewatersysteem te beschouwen als middel om de functieafhankelijke wensen die aan het grondwatersysteem worden gesteld, te realiseren.
winterpeil	Een vast peil dat in de winterperiode (meestal september tot april) wordt gehanteerd. De periode wordt in het peilbesluit vastgelegd en mag ook afhangen van de weersgesteldheid.
zomerpeil	Een vast peil dat in de zomerperiode (meestal april tot september) wordt gehanteerd. De periode wordt in het peilbesluit vastgelegd en mag ook afhangen van de weersgesteldheid.